

Entre l'aula i el diccionari: buits lexicogràfics de la terminologia de ciències de la Terra i del medi ambient als materials didàctics de primària i secundària

ELISENDA BERNAL

Universitat Pompeu Fabra

ORCID: 0000-0002-8287-7281

elisenda.bernal@upf.edu

ALBERT MORALES MORENO

Universitat Oberta de Catalunya

ORCID: 0000-0003-3068-0767

amoralesmore@uoc.edu

RESUM

En aquest treball comparem un conjunt de paraules que apareixen als llibres de text de l'àmbit de les ciències de la Terra i del medi ambient, publicats entre 2015 i 2025 per les principals editorials de material didàctic de Catalunya, tant de primària com d'educació secundària obligatòria, i els diccionaris (per a més detall, vegeu Estopà, 2025, en aquest mateix monogràfic). Concretament, ens centrem en les paraules que apareixen als llibres de text i, tanmateix, són absents dels diccionaris, tant del diccionari normatiu de l'Institut d'Estudis Catalans com del diccionari escolar d'Enciclopèdia Catalana, el DIDAC. En aquest context, presentem una breu anàlisi dels motius que expliquen aquests buits, que tant es deuen a criteris de política lexicogràfica com al nivell d'especialització.

PARAULES CLAU: vocabulari especialitzat bàsic; terminologia escolar; ciències de la Terra i del medi ambient; diccionari general; buits lexicogràfics

Elisenda Bernal Gallén

és llicenciada en Filologia Catalana per la Universitat de Barcelona (1994) i doctora en Lingüística per la Universitat Pompeu Fabra (2000). És professora agregada Serra Hünler al Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge de la Universitat Pompeu Fabra. Com a membre del grup InfoLex i de l'Observatori de Neologia d'aquesta universitat, centra la seva recerca en l'estudi del lèxic des d'aspectes diversos, especialment la formació de paraules, la neologia i la lexicografia.

Albert Morales Moreno

és professor agregat dels Estudis d'Arts i Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya. Va cursar estudis de Traducció (grau i postgrau) i Ciències del Llenguatge i Lingüística Aplicada (doctorat) a la Universitat Pompeu Fabra. Ha col·laborat amb els grups de recerca IULATERM i Observatori de Neologia (UPF), CoTraLis (Artois), GIAT (Pàdua) i TRANSIUS (Ginebra). La seva recerca se centra en l'anàlisi de la terminologia, la neologia, el discurs legislatiu, la traducció jurídica i l'anàlisi del discurs.

TERMINÀLIA 32 (2025): 55-61 · DOI: 10.2436/20.2503.01.240

Data de recepció: 03/06/2025. Data d'acceptació: 14/10/2025

ISSN: 2013-6692 (impresa); 2013-6706 (electrònica) · <https://terminalia.iec.cat>

Abstract

Mind the gap: lexicographical gaps in earth and environmental science textbooks in primary and secondary school

Our analysis compares a set of terms found in earth and environmental science textbooks (published between 2015 and 2025 by the main educational publishers in Catalonia) with their presence or absence in Catalan dictionaries (see Estopà, 2025, in this issue). The study includes materials used in both primary and compulsory secondary education. We specifically focus on words that appear in textbooks but are not included in either the normative dictionary of the Institut d'Estudis Catalans or the DIDAC school dictionary,

published by the group Enciclopèdia Catalana. Also presented is a brief analysis of the factors behind these lexical gaps, which can be explained by lexicographic decisions as well as by the level of specialization of the terms.

KEYWORDS: basic specialized vocabulary; school terminology; earth and environmental sciences; general dictionary; lexicographic gaps

1 Introducció

L'escolarització implica per a qualsevol estudiant un contacte progressiu i gradual amb el lèxic especialitzat, distribuït temàticament mitjançant matèries o assignatures des del primer curs de l'educació primària i en el marc d'una programació regulada (Cabré i Lorente, 1996). Aquest contacte constitueix el punt de partida d'un procés que es consolida a mesura que avancen els cursos i que, en principi, cristal·litza en coneixement científic i tècnic. És fonamental, doncs, que aquest lèxic s'ajusti al currículum aprovat i que es defineixi i es descrigui de manera clara, precisa i adequada en els llibres de text i materials didàctics. Aquests materials, juntament amb altres recursos disponibles a l'aula, fan un paper clau: tenen com a objectiu servir d'eina indispensable en el procés d'ensenyament-aprenentatge (Alcázar, 2004). El desconeixement, doncs, del significat dels termes pot dificultar greument la comprensió dels continguts que vehiculen.

A més dels recursos didàctics, cal que aquest vocabulari especialitzat que podem considerar bàsic, ja que forma part de l'ensenyament obligatori de primària i secundària, es reculli adequadament en els diccionaris de referència, tant en els de llengua general (com el DIEC2) com en aquells específicament adreçats a aprenents (com el DIDAC).

En aquest context, aquest treball analitza les unitats monolèxiques de l'àmbit de les ciències de la Terra i del medi ambient recollides pel projecte VEB (vegeu Estopà, 2025, en aquest mateix número) que no es documenten als diccionaris esmentats. Es tracta de 280¹ termes, distribuïts segons l'etapa educativa en què apareixen, a més d'un petit grup documentat en totes dues etapes (taula 1):

	Primària	ESO	Primària n ESO
Nombre d'unitats monolèxiques	76	172	34

TAULA 1. Unitats monolèxiques absents dels diccionaris.
Font: elaboració pròpia

Tot i que, en termes absoluts, 280 unitats no poden semblar un nombre gaire gran, sorprèn que no es trobin recollides als diccionaris de referència, atès que es podria considerar que formen part del vocabulari especialitzat bàsic. Cal tenir present, però, que Cassany i Lorente (1996, p. 6) ja advertien que els alumnes de qualsevol nivell «estan sotmesos a una quantitat o a una qualitat d'input terminològic molt superior al que mantenen els parlants corrents de la llengua».

En efecte, la presència de termes com alumà (E4), N-metiletanamida (E4), ofiura (P6) o polispast (P4, P6, E2) reflecteix un grau d'especialització molt alt, clarament allunyat del coneixement mitjà d'un parlant corrent adult amb estudis secundaris o fins i tot superiors.²

Hem consultat la presència d'aquests 280 termes en diversos mitjans (impresos i digitals) per tal de contrastar si la freqüència d'ús detectada en els manuals analitzats s'alinea amb els usos lingüístics generals. Considerem que la premsa i els mitjans digitals en català constitueixen un corpus textual representatiu dels usos lingüístics actuals. Per aquest motiu, hem utilitzat Factiva,³ la base de dades de notícies i informació empresarial propietat de Dow Jones & Company.

Factiva és una plataforma que recull de manera sistemàtica continguts complets de més de 32.000 fonts internacionals sobre l'actualitat, disponibles en 32 llengües.

Tipus de font	Fonts en català
Blog	—
Pàgines web	89
Publicació	21
Total	110

TAULA 2. Fonts disponibles en català (Dow Jones Factiva).
Font: elaboració pròpia

Factiva ofereix una cobertura limitada⁴ però significativa de continguts en català (vegeu la taula 2). Inclou diverses publicacions periòdiques catalanes, principalment diaris i revistes d'informació general i especialitzada, com ara *El Punt Avui* o *Ara*, però també altres mitjans locals i agències de notícies. La plataforma permet filtrar específicament els continguts en català mitjançant criteris d'idioma, tot i que el volum de documents disponibles és força inferior al de llengües més difoses. Malgrat aquestes limitacions, Factiva constitueix una font valuosa per accedir a informació publicada en català,⁵ especialment pel que fa a temes vinculats amb l'economia, la política i l'actualitat catalana dels darrers anys. Es constata, per exemple, que alguns termes documentats als manuals de primària i secundària analitzats tenen, en canvi, molt poques ocurrences a Factiva. És el cas de *geosfera* (P4, P5, P6, E1, E3, E4), que només hi apareix 14 vegades, o *hectopascal* (P6, E1, E2, E3), documentat en un únic article.

En canvi, resulta especialment remarcable que determinats termes presents als manuals de diversos cursos no es registrin en absolut a Factiva. És el cas, entre d'altres, de *bioelement* (E1, E2, E3, E4), *decagram* (P6, E2, E3), *polispast* (P4, P6, E2), *mecanoreceptor* (E1, E3, E4), *mil·libar* (E1, E4) o *hidrotropisme* (E1, E2).

De fet, si analitzem la freqüència d'aparició dels 280 termes recollits (vegeu la taula 3), constatem que més de la meitat —el 55 %— només es documenten entre 0 i 20 vegades a Factiva. Més encara, 78 dels termes analitzats (el 27,9 % de la mostra) no es documenten en cap dels mitjans de comunicació generalistes en català inclosos a la base de dades.

Si posem en relació la freqüència d'aparició d'aquests 280 termes als manuals amb la seva presència a la base de dades (vegeu la taula 4), s'observa que els termes més estesos als mitjans escrits —és a dir, aquells amb una freqüència més alta a Factiva— tendeixen a aparèixer menys als manuals de primària i secundària analitzats. Tanmateix, és natural que l'índex d'aparició dels termes de la mostra seleccionada (recordem-ho: buits detectats a les fonts lexicogràfiques) sigui més elevada als manuals de secundària (205) que no pas als de primària (107).

Això fa que, paradoxalment, unitats altament especialitzades com *acidulació*, *benzaldehid*, *bismutà*, *ciclohexanamina*, *etanamina*, *laurenci*, *metàfits*, *N-metiletanamida*, *plumbà*, *propiletanamida*, *putrescina*, *trioxidnitrat*, *ununsepti* o *vòlvox* surtin amb més freqüència als manuals esco-

Freqüència absoluta a Factiva	Termes analitzats	%
0 ocurrences	78	27,9
1-2	29	10,4
3-5	22	7,9
6-10	10	3,6
11-20	15	5,4
21-30	5	1,8
30-50	6	2,1
51-100	13	4,6
101-500	35	12,5
501-1.000	17	6,1
1.001-5.000	30	10,7
5.001-10.000	5	1,8
10.001-100.000	13	4,6
100.000+	2	0,7
	280	100,0

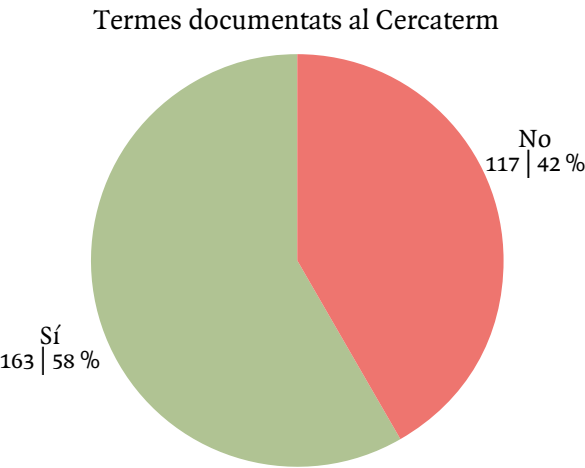
TAULA 3. Freqüència absoluta dels termes a Factiva.
Font: elaboració pròpia

Freqüència absoluta (Factiva)	Termes analitzats	Aparició dels termes Manuals (P)	Manuals (E)
0 ocurrences	78	9	72
1-2	29	5	25
3-5	22	5	18
6-10	10	6	4
11-20	15	7	10
21-30	5	3	2
30-50	6	4	2
51-100	13	8	6
101-500	35	17	25
501-1.000	17	11	12
1.001-5.000	30	17	17
5.001-10.000	5	4	2
10.001-100.000	13	9	9
100.000+	2	2	1
	280	107	205

TAULA 4. Freqüència d'aparició dels 280 termes als manuals i a Factiva.
Font: elaboració pròpia

lars analitzats que no pas —i, en molts casos, de fet, ni tan sols hi apareixen— als vint-i-sis anys de notícies recollits a la base Factiva.

Aquesta tendència es confirma també en creuar aquestes dades amb les del Cercaterm. Així, més de la meitat de les 280 unitats analitzades —concretament, el 58 % (163)— disposa de fitxa al Cercaterm (vegeu el gràfic 1). El 42 % (117 unitats) restant, en canvi, no hi és recollit. Algunes de les unitats documentades als manuals, però absents al Cercaterm, són *deforestació* (variant de la normativa *desforestació*), *e-mail*, *estratovolcà*, *fracking*, *kevlar*, *MCU*, *MRUA* o *superdepredador*.

GRÀFIC 1. Percentatge d'unitats documentades al Cercaterm.
Font: elaboració pròpia

Es constata que el percentatge de termes analitzats documentats al Cercaterm, per cicle educatiu (vegeu la taula 5), és més alt als manuals de secundària que als de primària.

A més d'identificar el grau d'hiperespecialització de la majoria dels buits lexicogràfics estudiats, també n'hem analitzat la distribució al llarg dels diferents cursos dels cicles educatius examinats. És a dir, en quin grau es repeteixen aquestes unitats en més d'un

curs dins de cada cicle educatiu (primària i secundària). En aquest sentit, els buits lexicogràfics es distribueixen de la manera següent: se n'han documentat 108 als manuals de primària i 204 als de secundària. La gran majoria d'aquestes unitats apareixen en un únic curs (vegeu la taula 6): el 84,3 % de les unitats de primària (91) i el 77,9 % de les de secundària (159) es documenten només en un curs. Els resultats reafirmen aquesta allau d'input terminològic dels estudiants a què feien referència Cassany i Lorente (1996).

	Primària	Secundària
Documentats en un únic curs	91 (84,3 %)	159 (77,9 %)
Documentats a dos cursos	11 (10,2 %)	35 (17,2 %)
Documentats a tres cursos	4 (3,7 %)	7 (3,4 %)
Documentats a quatre cursos (o més, a primària)	2 (1,9 %)	3 (1,5 %)
	108 (100 %)	204 (100 %)

TAULA 6. Distribució dels buits lexicogràfics per curs.
Font: elaboració pròpia

Algunes de les unitats recollides als manuals de primària en més d'un curs són *biocombustible*, *cpu*, *superdepredador*, *umami* i *videoconsola*. Cap d'aquests termes no es recull a cap dels recursos lexicogràfics analitzats, inclòs el GDLC. De la mateixa manera, els termes presents als manuals de secundària que no hem localitzat en cap recurs lexicogràfic són casos com els de *biocombustible*, *biodièsel*, *decagram*, *egestió*, *erlenmeyer*, *estratovolcà*, *hidrotropisme*, *kevlar*, *laurenci*, *MCU*, *mecanoreceptor*, *microxip*, *MRU*, *MRUA*, *polímetre*, *ununpentí* o *videoconsola*.

Els dos únics casos que es recullen en més de quatre cursos són *herbívor* i *xarxa*. Les tres unitats de secundària documentades a tots quatre nivells són *ADN*, *bioelement* i *nanotecnologia*. Aquests cinc termes apareixen al leuari del GDLC.

Termes documentats al Cercaterm (163 = 100 %)		Termes no documentats al Cercaterm (117 = 100 %)	
Primària	Secundària	Primària	Secundària
74 (45,4 %)	115 (70,6 %)	33 (28,2 %)	89 (76,1 %)

TAULA 5. Percentatge de termes documentats al Cercaterm.
Font: elaboració pròpia

2 Aproximació formal al lèxic

A continuació presentem una descripció i anàlisi qualitativa de les unitats que hem presentat en l'apartat precedent, en relació amb el diccionari, agrupades pels tipus més significatius.

- Paraules formades per sufixació que completen sèries derivatives (22). En aquest apartat incloem paraules derivades que tenen la seva base i altres derivats ja en el diccionari; en aquest sentit, doncs, suposen augmentar les paraules formades a partir d'una base:
 - Noms d'acció i efecte: acidulació (E4), acidulant (E3, E4), colgament (E1), creuament (E1), cromatge (E3), encapsulatge (E3), enrasament (E3), esfèrificació (P6), estridulació (E1), magnificació (E1), niquelatge (E3), reintroducció (P5), rodolament (E1), terciarització (P6), torcement (P3).
 - Noms d'instrument: filtrador (E1), pipetejador (E1; en aquest cas, la base pipetejar tampoc no és al diccionari), resistor (E3).
 - Altres: bipedisme (P6; propietat), orbital (E4; adjectiu relacional), parasitosi (P6; malaltia), periodotita (E1; mineral).
- Sigles (28). Les sigles són molt freqüents en els llenguatges d'especialitat (Sanmartín, 2019), però tenen una presència molt més limitada als diccionaris, especialment en els de llengua catalana. Segons les dades del projecte «VEB. El vocabulari especialitzat bàsic en l'ensenyament obligatori; buidatge i anàlisi de la terminologia d'un corpus de llibres de textos escolars», s'han documentat 28 sigles no recollides ni al DIEC2 ni al DIDAC: ADN (P3, P5, P6, E1, E2, E3, E4), ADSL (P6), ARN (E1, E2, E4), ceip (P6), cpu (P3, P6), DNA (P6, E3, E4), GPS (P3, P6, E2) o gps (P4), irpf (P6), iva (P6), KERS (E4), MCU (E2, E4), mps (E4), MRU (E2, E4), MRUA (E2, E4), MTC (E4), PEAD (E4), PEBD (E4), PET (E4), pH (E3, E4), ppm (E4), PS (E4), PVC (E4), QDR (E3), RNA (E3, E4), rpm (E4), usb (P6), VIH (P6, E3). Certament, les sigles tendeixen a quedar fora dels repertoris lexicogràfics de llengua general (no, en canvi, dels terminològics), amb algunes excepcions notables, com elapè, ovni, sida o covid. No obstant això, la seva presència en la llengua és considerable i la seva interpretació pot resultar opaca, especialment si es compara amb la claredat del sintagma desenvolupat que els correspon. Aquesta opacitat semàntica, sumada a la necessitat d'establir una forma normativa (com es constata en les oscil·lacions entre majúscula i minúscula en casos com GPS i gps, en la mesura que aquesta darrera es considera més lexicalitzada), pot ser un argument decisiu per a la seva inclusió als diccionaris generals.
- Abreviatures. (2). De manera anàloga a les sigles, les abreviatures també tendeixen a quedar excloses dels diccionaris, tot i que per motius diferents. En el cas de les sigles, es pot justificar aquesta exclusió per un alt nivell d'especialització i, sovint, una grafia anòmala (en majúscules). Les abreviatures, tanmateix, solen associar-se al registre col·loquial, un àmbit força desatès pels diccionaris generals (Bernal i Freixas, 2022). Així, el diccionari prioritza abreviatures que se situen en la formalitat mitjana, com cine o moto, mentre que d'altres, com bici, tele o boli, no hi apareixen. En conseqüència, no sorprèn que els casos de fonendo i otorrino no s'hi recullin, tot i que no deixen de ser abreviatures especialitzades.
- Prefixacions, compostos híbrids i cultes específics de l'àmbit de les ciències de la Terra i del medi ambient, especialment de la biologia, la física i la química (47). Es tracta, doncs, de paraules construïdes amb elements de significat especialitzat.⁶
 - Amb bio-, 'biològic' (5): biocarburant (P5, E3), biocombustible (P3, P5, P6, E1, E2, E3), biodièsel (P4, E2, E4), bioelement (E1, E2, E3, E4), biomarcador (E3).
 - Amb ciclo-, 'compost alicíclic saturat' (6): ciclobutà (E4), cicloheptà (E4), ciclohexanamina (E4), ciclohexanol (E4), ciclopentà (E4), ciclopentanona (E4).
 - Amb di-, 'dos' (4): diclorur (E4), difluorur (E4), dinitrur (E4), disodi (E4).
 - Amb -metre, 'instrument de mesura' (5): nanòmetre (E1, E3), pehàmetre (E4) o pH-metre (E4), polímetre (E3, E4), tensiòmetre (P5).
 - Amb mil·li-, 'mil·lèsima part' (3): mil·liampere (E3), mil·libar (P5, E1, E4), mil·livolt (E3).
 - Amb nano-, 'mil·lionèsima part' (3): nanòmetre (E1, E3), nanotecnologia (E1, E2, E3, E4), nanotub (E4).
 - Amb poli-, 'molts' (3): polífer (P5), polímetre (E3, E4), polipropilè (E4).
 - Amb super-, 'en grau superior' (3): superconductor (E3), superdepredador (P4, P6, E2), superlluna (E1).
 - Amb termo-, 'calor' (3): termòfils (E1), termonàstia (E1), termoreceptor (E1, E3).
 - Amb tri-, 'tres' (7): tribari (E4), tribromur (E4), trifluorur (E4), trimetilbenzè (E4), triòxidcarbonat (E4), triòxidnitrat (E4), triòxidsulfat (E4).
 - Amb video-, 'imatge' (3): videocàmera (P6), videoconsola (P4, P6, E2, E3), videotrucada (P1).
- Resemantitzacions de noms propis en noms comuns:
 - Del creador o descobridor (5): alzheimer (P5, E3), braille (P1, P2), erlenmeyer (P5, E2, E4), fahrenheit (E4), Parkinson (P5, E3). Com es pot observar, excepte Parkinson, la resta dels noms apareixen als llibres de text en minúscula, de la mateixa manera que unitats de mesura com joule, newton o watt, que ja tenen entrada al diccionari.
 - De noms comercials que passen a referir-se no exclusivament a un producte d'una marca deter-

minada, sinó a una classe de productes amb les mateixes característiques, sense vinculació amb la marca original (2): *pladur* (P3), *porexpan* (P2, P3, P6). Tot i que hi ha problemes de caire legal per part de les empreses perquè aquestes denominacions no acabin sent noms genèrics, l'èxit de determinats productes fa que se'n generalitzi l'ús i s'acabin incorporant de ple a la llengua i, a la llarga, al diccionari, com ha passat en els casos d'*aspirina*, *clàxon*, *neoprè*, *plexiglàs*, *tergal* o *vamba*, per exemple.

D'altra banda, cal destacar 11 unitats de mesura que no apareixen al diccionari, perquè es tracta d'unitats modificades per prefixos o formes prefixades que expressen quantitat i que especifiquen el nombre en cada cas: *decagram* (P6, E2, E3), *femtosegon* (E3), *gigabyte* (P3, E3), *gigajoule* (E3), *hectopascal* (P5, E1, E2, E3), *micronewton* (E3), *mil·liampere* (E3), *mil·libar* (P5, E1, E4), *mil·livolt* (E3), *quiloampere* (E3), *terabyte* (E3), *teràmetre* (E3). Així mateix, cal esmentar el cas de tres unitats que apareixen en forma de sigla: *mps*, 'metre per segon' (E4); *ppm*, 'parts per milió' (E4), i *rpm*, 'revolucions per minut' (E4). Cal dir que el diccionari tampoc no recull els sintagmes als quals fan referència.

Així mateix, també cal fer esment de tres paraules no especialitzades que apareixen en els llibres de text destacades de la mateixa manera que els termes de l'àmbit: els diminutius *figureta* (P4) i *poblet* (P5), que no tenen significat especialitzat i que, per tant, no caldria marcar de cap manera, i una paraula prefixada, *superlluna* (E1), que no és pròpiament una paraula de l'astronomia, en què la comunitat científica la denomina *lluna plena en perigeu*, sinó una denominació encunyada en l'àmbit de l'astrologia que s'ha popularitzat, però que contrasta amb el nivell d'especialització alt que trobem en general en els llibres de text.

Finalment, cal posar en relleu que també hem detectat cinc termes que presenten una forma gràfica que no és la normativa: es tracta dels casos de *deforestació* (P4, P5; el diccionari recull *desforestació*), *gulash* (P6; en lloc de *gulasch*), *nerviació* (E1; el diccionari sanciona la

forma *nervació*), *laurenci* (E3, E4; adaptació de *lawrenci*) i *transplantament* (P5, E1, E3; en lloc de *trasplantament*). Si en qualsevol obra impresa una errata és dissortada, en un llibre de text, que està ajudant a fixar les denominacions en les primeres etapes d'instrucció, encara ho és més, i cal no estalviar fases de revisió.

3 Discussió

L'anàlisi posa de manifest que, malgrat el nombre relativament reduït de termes monolèxics identificats com a buits lexicogràfics (280), aquestes unitats tenen una presència significativa als manuals de primària i secundària analitzats, la qual cosa reflecteix l'elevat grau d'input terminològic i d'especialització dels llibres escolars.

Aquestes dades contrasten amb l'escassa aparició d'aquestes mateixes unitats als mitjans de comunicació en català recollits a la base Factiva: més de la meitat dels termes hi apareixen, com a màxim, 20 vegades, i un 27,9 % no hi són documentats en cap cas. Aquest fet evidencia que el vocabulari especialitzat de les ciències de la Terra i del medi ambient a què s'exposa l'alumnat se situa clarament fora dels límits dels usos generals de la llengua, tal com assenyalaven Cassany i Lorente (1996).

A més, la comparació entre els dos nivells educatius revela una concentració més elevada de termes a l'ESO (205) que a primària (107), així com una presència proporcionalment superior dels termes de secundària al Cercaterm. Amb tot, prop del 42 % del total de termes no disposa de fitxa en aquest recurs. Això suggereix que els esforços de normalització i documentació terminològica encara no cobreixen plenament aquest segment del vocabulari, malgrat la seva introducció sistemàtica en l'ensenyament obligatori.

En conseqüència, els resultats obtinguts evidencien un buit rellevant en la representació lexicogràfica i mediàtica d'una part substancial del lèxic científic que es fa servir a les aules. ✱

4 Bibliografia

- ALCÁZAR, Mercedes (2004). «La lengua en clase de ciencias». A: SEQUERA, Reyes (ed.). *Ciencia, tecnología y lengua española: la terminología científica en español*. Madrid: FECYT, p. 217-225.
- BERNAL, Elisenda; FREIXAS, Martí (2022). «Getting informality into the dictionary: Colloquial neologisms». A: FREIXA, Judit; GUARDIOLA, M. Isabel; MARTINES, Josep; MONTANÉ, M. Amor (ed.). *Dictionarization of Catalan neologisms*. Berlín: Peter Lang, p. 315-338.
- CABRÉ, M. Teresa; LORENTE, Mercè (1996). «La terminologia, avui: termes, textos i màquines». *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, núm. 9, p. 9-23.
- CASSANY, Daniel; LORENTE, Mercè (1996). «Terminologia i ensenyament». *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, núm. 9, p. 5-7.
- ENCICLOPÈDIA CATALANA (2023). DIDAC: Diccionari escolar [en línia]. Edició ampliada i revisada. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. <www.diccionari.cat/didac>. [Consulta: octubre 2024].
- ESTOPÀ, Rosa (2025). «El vocabulari especialitzat bàsic: el cas de les ciències naturals». *Terminàlia* [en línia], 32, p. 7-18.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2007). *Diccionari de la llengua catalana* [en línia]. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana: Edicions 62. <dlc.iec.cat> [Consulta: octubre 2024].
- SANMARTÍN, Julia (2019). «Neología y lematización: acortamientos y siglas en los diccionarios del español». *Revista de Lexicografía*, núm. XXV, p. 79-101.

Notes

1. La suma total és de 282 perquè s'han documentat per separat *abdominal* i *abdominals*, i *gps* i *GPS*, que per a aquest estudi considerem com una sola unitat.
2. En endavant, E fa referència als cursos d'ensenyament secundari obligatori i P als de primària; la xifra que segueix cada sigla indica el curs (1-6) en què hem documentat cada unitat. Així doncs, per exemple, «E1» correspon al primer curs de l'ensenyament secundari obligatori.
3. Accessible des de global.factiva.com.
4. Data de consulta: 17 març 2025.
5. En els criteris de la cerca s'han inclòs totes les publicacions disponibles en llengua catalana publicades fins al 17 de març de 2025. Factiva es va fundar l'any 1999. Alguns dels resultats més antics de les cerques realitzades (per exemple, *xarxa*) provenen de l'any 2000. Només s'hi ha cercat la forma exacta del terme buidat, sense variants (per exemple, només *velociraptor*, tot i que *velociraptor* també hi és (amb una freqüència de quatre ocurrències). És natural que les unitats més polisèmiques presentin més aparicions i, finalment, cal constatar que moltes unitats només presenten una ocurrència en el context d'una carta al director.
6. Per qüestions d'espai, només consignem els elements que tenen com a mínim tres exemples. Això fa que quedin fora casos com *foto-*, 'llum' (*fotonàstia*); *mecano-*, 'màquina' (*mecanoreceptor*), o *radio-*, 'raig' (*radiosondatge*).